

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Nämndplan 2016

Verksamhetsområden:

Plan och exploatering

Väghållning och park

Miljö, trafik och övrigt

Vatten och avlopp

Renhållning

Bygglövsverksamhet (separat nämndplan)

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Kommunens uppdrag.....	3
1.2	Målstyrningsprocessen	3
1.3	Visionen.....	4
1.4	Strategiska målområden	5
2	Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet verksamhetsområden	8
2.1	Verksamhetsområde 10 Plan och exploatering.....	11
2.2	Verksamhetsområde 11 – Väghållning och park	16
2.3	Verksamhetsområde 12 – Miljö och trafik.....	21
2.4	Verksamhetsområde 13 – Vatten och avlopp	26
2.5	Verksamhetsområde 14 – Renhållning.....	29
3	Uppföljning, internkontroll och kommunikation.....	32
3.1	Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier.....	32
3.2	Årshjulet	32
3.3	Riskhantering och intern kontroll	33
3.4	Kommunikation	33
3.5	Styrande planer och policys.....	33

Bilagor

Bilaga 1 – Riskhantering och Internkontroll

1 Inledning

1.1 Kommunens uppdrag

Kommunens uppdrag är att erbjuda service och tjänster av god kvalitet till kommunens invånare, för deras olika skeden i livet. Inom kommunen ska vi säkerställa att vi har en helhetssyn, medborgarfokus och att vi arbetar långsiktigt. För att kommunens resurser ska utnyttjas effektivt och ge högsta möjliga kvalitet är det också viktigt att medarbetare på alla nivåer inom kommunen involveras och är delaktiga i kvalitetsarbetet.

Vi har en gemensam vision och strategiska målområden som ledstjärnor för allt arbete inom Tyresö kommun. Utifrån dessa kommunicerar vi även kommunens mål och strategier till medborgarna.

Kommunplanen beslutas av kommunfullmäktige och beskriver målen och inriktningen för perioden 2015–2018. I kommunplanen anges den gemensamma visionen och mål inom fem strategiska målområden. Dessa fastställs för hela mandatperioden. I planen anges också inriktningen för vart och ett av de 21 verksamhetsområdena. Varje avsnitt om respektive verksamhetsområde inleds även med en beskrivning av verksamhetens innehåll och syfte. Dessutom anges ett antal särskilda uppdrag till nämnderna.

Tyresö kommun arbetar med styrning, planering och uppföljning av kommunens arbete. Detta syftar till att ge Tyresöborna största möjliga nytta för skattepengarna. Målstyrningen i kommunen sker i allt väsentligt enligt den styrprocess som godkändes av kommunfullmäktige den 14 april 2011. Förutsättningarna för kommunens planering uppdateras årligen, och en ny ekonomisk plan fastställs av fullmäktige. Denna kommunplan bygger på de ekonomiska och demografiska förutsättningar som var kända 30 april 2015.

Målen och de ekonomiska ramarna baseras på den omvärldsanalys som tagits fram i samverkan mellan nämnder, förvaltningar, råd och fackliga organisationer. Anslagsfördelningen och de särskilda uppdragen till verksamhetsområdena omprövas varje år utifrån bland annat förändrade ekonomiska och demografiska förhållanden.

1.2 Målstyrningsprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Målstyrningsprocessen är ett stöd i detta arbete med att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

[Kommunfullmäktige](#)

Kommunfullmäktige fastställer vision och mål inom fem prioriterade strategiska målområden. De anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. Fullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

[Nämnderna](#)

Nämnderna formulerar nämndmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna.

Enheterna

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att verksamhetsmål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna har möjlighet att formulera egna mål inom ramen för enhetens uppdrag, kommunens vision och övergripande mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Målen och uppdragen fördelas till respektive verksamhetsområde eller enhet. Dessa ska sedan följas upp och visa måluppfyllelse för såväl helheten som för de olika verksamhetsområdena och enheterna.

Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmått och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet nedan ”Uppföljning, internkontroll och kommunikation”.

1.3 Visionen för Tyresö kommun 2030

I Tyresö bor nu drygt 60 000 invånare, och det finns en stark känsla för hemkommunen i Tyresö. Kommunens läge med närhet till naturen, skärgården, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en del i framgången. Det har skapat ett Tyresö där livskvalitet står i främsta rummet. God ekonomisk hushållning, effektiva verksamheter och medveten uthållig prioritering av viktiga kärnverksamheter placerar Tyresö i framkant när det gäller resultat och kvalitet.

Tack vare en målmedveten satsning på skolan och kunskap har utbildningsnivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från ”en skola för alla” till ”en skola för var och en” där varje elev lotsas fram till att nå utbildningsmålen. Det finns en stor mångfald i förskolan och skolan i Tyresö. Inom gymnasieutbildningen finns ett brett utbud och en stor valfrihet i hela regionen. Detta utbud präglas av kvalitet och konkurrenskraft tack vare kommunens profilering mot entreprenörskap och närkontakt med näringsliv och arbetsmarknad. Tyresö är nu sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyresö är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan. Omsorgen präglas av mångfald och ger goda möjligheter till inflytande, valfrihet och självbestämmande. Det finns en variation av boendeformer för äldre i alla delar av kommunen.

Tyresö är känt för sitt framgångsrika föreningsliv. Barn och ungdomar står i fokus med en stor bredd på utbudet. Tyresö har även år efter år legat i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyresö något av ett ”Stockholms Gnosjö”. God planering har möjliggjort nya företag och arbetsplatser i Tyresö inom en rad olika områden, vilket har stärkt serviceutbudet i kommunens olika delar. Skrubbaområdet har numera mängder av arbetsplatser.

Antalet besökande turister i kommunen har ökat bland annat genom att övernattningsmöjligheterna har blivit fler och genom att Tyresö slott och park fyllts med aktivitet.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. God hushållning med våra gemensamma resurser, effektivitet, nytänkande och goda medarbetare samt ett gott samarbete med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin.

Tyresö har uppmärksammats för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna och sätta Tyresöborna i centrum. Öppenhet, närhet och lyhördhet präglar kommunens arbete. Det har

resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

I Tyresö finns en bra blandning av olika boendeformer med både bostads- och hyresrätter samt egna hem. Tyresö centrum är omtalat för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Trollbäcken är fortsatt en grön och lummig villastad. Där finns ett utvecklat serviceutbud, inte minst tack vare de mindre förtätningar som genomförts runt Trollbäckens centrum. Den lokala servicen är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden har färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har tillkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som har pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut med fokus på framkomlighet och smidighet för olika trafikslag. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner, vilket lett till kraftigt ökat cyklande. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörnskommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårbunden trafik. Tvärförbindelserna inom Tyresö är goda. Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimatstrategin har gett goda resultat.

1.4 Strategiska målområden

Tyresö kommuns strategiska målområden:

- Livskvalitet – den attraktiva kommunen
- Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum
- Blomstrande näringsliv
- God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter
- Attraktiv arbetsgivare

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden – närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen – ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Mål:

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner
- Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Indikatorer: Nöjd regionindex (SCB), Svenskt kvalitetsindex, SCB:s medborgarundersökning, Tidningen Fokus, Nöjd Kundindex

Medborgarfokus – varje Tyresöbo i centrum

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Det innefattar hög servicekänsla, god nåbarhet, gott bemötande och stor lyhördhet gentemot medborgarna – både som myndighet och serviceorganisation. Kommunen har en fristående tillsynsorganisation för att trygga kvaliteten och stimulera verksamhetsutvecklingen. Vår samordnade satsning på e-tjänster förenklar medborgarens vardag och ger en snabbare ärendehantering. Vi beaktar även tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.

De gemensamma förhållningssätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- **Medborgarperspektiv:** Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare.
- **Valfrihet:** Tyresö kommun erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökade valmöjligheter.
- **Respekt:** Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde.
- **Närhet:** Tyresö kommun ska bidra till ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva.
- **Tillgänglighet:** Tyresö kommun ska vara tillgänglig som arbetsplats och som serviceorganisation för alla.

Mål:

- Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen
- Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikatorer: Medborgarnas betyg på kommunens verksamheter Nöjd medborgarindex (SCB), Medborgarnas betyg på det inflytande de har på kommunens verksamheter och beslut Nöjd inflytandeindex (SCB)

Blomstrande näringsliv

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor. Genom god planering kan fler arbetsplatser och företag få utrymme att etablera sig och växa i Tyresö. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö – kommunens service ska vara god och snabb. Vi konkurrerar aldrig med näringslivet. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar till hög sysselsättningsgrad och få arbetslösa.

Mål:

- Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.
- Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.
- Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

Indikatorer: Servicemätning (Stockholm Business Alliance), Företagsklimat (Svenskt Näringsliv), Årets företagarkommun (UC/Företagarna), Arbetsförmedlingens arbetslöshetsstatistik.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare.

Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna – Tyresöborna – genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Mål:

- Kommunens samlade resultat, i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och stadsbidrag under mandatperioden.
- Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser.
- Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Indikatorer

- Ekonomiskt resultat
- Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel

Särskilt uppdrag

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamhetens finansiering.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Mål:

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.
- Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Indikatorer: Medarbetarundersökning, sjukfrånvaro, sysselsättningsgrad

Nämnderna formulerar verksamhetsmål utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer ska gälla för varje verksamhetsområde. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge särskilda uppdrag till enheterna.

2 Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet verksamhetsområden

Nämndens uppdrag

Sambällsbyggnadsförvaltningen består av verksamhetsområdena plan och exploatering, väg och park, miljö och trafik, vatten och avlopp, renhållning samt bygglov. Bygglovsenhetens nämndplan redovisas i ett eget dokument till Byggnadsnämnden.

I förvaltningens *stab* ingår förvaltningschef, näringslivschef samt en översiktsplanerare.

Förvaltningsstöd är en viktig stödfunktion för hela förvaltningen. Där ingår informationssamordnare, nämndsekreterare för byggnadsnämnden samt sekreterare för miljö- och samhällsbyggnadsutskottet samt koordinatörer som arbetar för förvaltningens verksamhetsområden.

Plan och exploatering

Till *mark och exploatering* hör bland annat projektering, exploatering samt förvaltande av kommunens mark. Stora projekt är Tyresö Centrum, Strandängarna och omvandlingen av kommunens östra delar från fritidsbostäder till permanent bebyggelse.

Till *planarbetens* verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar.

Till *mät- och kartenbetens* verksamhet hör bland annat att ajourföra och tillhandahålla geografisk information och stötta andra verksamheters myndighetsutövning.

Väghållning och park

Gatusektionen arbetar för en trygg och säker gatumiljö med bra belysning och hög tillgänglighet. Sektionen ansvarar för drift och underhåll av vägarna i kommunen. Inom begreppet för drift och underhåll ingår:

- Vinterväghållning
- Underhållssopning
- Skyltning
- Beläggning
- Dikning
- Vägbelysning/Trafikljus
- Tillgänglighetsanpassningar som avser den yttre miljön

Parksektionen planerar, bygger, utvecklar och bevarar den fysiska utemiljön. Sektionen ansvarar för drift och underhåll av våra parker, grönområden och naturmark allt i enlighet med kommunens grönplan. Inom begreppet för drift och underhåll ingår:

- Renhållning allmänna ytor
- Naturvård/beskärning av gatu- och parkträd
- Vår och höststädning av parker
- Gräsklippning

- Ogrärensning
- Plantering och skötsel av sommarblommor
- Skötsel av lekplatser inklusive årlig säkerhetsbesiktning
- Tillgänglighetsanpassning

Gång- och cykelvägar som kan delfinansieras med statsbidrag kommer att byggas ut under planperioden.

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att utveckla, vårda och bevara både den exploaterade och den oexploaterade miljön, verka för en långsiktigt hållbar ekologisk utveckling, skapa en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, skapa en god tillgänglighet och bidra till en förbättrad folkhälsa. Verksamhetens ”brukare” är bland annat kommuninvånare, trafikanter, fastighetsägare, företag, organisationer och kommunala förvaltningar.

Den *sidoordnade verksamheten* syftar till att på entreprenad utföra underhållet av samtliga vägföreningars vägnät. Dessa är Raksta, Vissvass och Tyresö vägförening. I den sidoordnade verksamheten ingår även markarbeten i samverkan med bland annat Vattenfall och Telia. Även arbeten till andra avdelningar och förvaltningar redovisas här.

Syftet med **VA-verksamheten** i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten samt att ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna och miljön.

Kommunens **renhållningsverksamhet** ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt samla in, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning på miljömässigt bästa sätt efter fastställd taxa.

Miljö och samhällsbyggnads budget 2016

Tabell. Sammanfattande tabell Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	88.700	94.200	5.500	6,2%
Taxor och avgifter	119.334	124.186	4.852	4,1%
Övriga intäkter				
Nettokostnader				
Verksamhetsområde Plan- och exploatering	18.000	18.000	0	0%
Verksamhetsområde Väghållning och park	66.700	70.700*	4.000	5,1%
Verksamhetsområde Miljö och trafik	4.000	5.500*	1.500	37,5%
Verksamhetsområde Vatten och avlopp	0	0	0	0%
Verksamhetsområde Renhållning	0	0	0	0%
Totalt	88.700	94.200	0	

*Väghållning och park: utökning +4 mnkr ökade kapitaltjänstkostnader

*Miljö och trafik: Investeringsanslaget på 1 mnkr får ”åtgärder klimatstrategi” omvandlas till driftsanslag 2016 samt 0,5 mnkr för ökade driftkostnader för naturreservat.

Kommentar till förändringar i budget:

De av kommunfullmäktige fastställda budgetramarna för 2016 innebär ingen generell uppräknings av verksamhetsområdena utan fördelningen utgår från volymförändringar (demografins effekter) samt politiska prioriteringar. Verksamhetsområdenas budget redovisas under respektive avsnitt nedan.

2.1 Verksamhetsområde 10 Plan och exploatering

2.1.1 Verksamhet och syfte

Till verksamheten för mark och exploatering hör bland annat projektering, byggprojektledning, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Till planenhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar. Huvuduppgiften för mät- och kartenheten är att vara en del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övriga verksamhet. Mät-, kart- och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (till exempel med adress-sättning).

2.1.2 Verksamhet inriktning

Det påbörjade arbetet med en ny Översiktsplan för Tyresö ska gå i mål under 2016. Det är viktigt att den fortsatta processen präglas av stor öppenhet och en strävan efter att involvera så många Tyresöbor som möjligt. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att nå vårt långsiktiga mål att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen. En bärande tanke när det gäller stadsbyggnadsutvecklingen är att förtäta i centrala lägen och att i övrigt, så långt möjligt, värna om karaktären på våra olika kommundelar och slå vakt om det gröna, naturnära Tyresö. En genomtänkt stadsplanering bidrar även till stärkt trygghet i samhället. För att långsiktigt säkerställa kommunens möjligheter att driva en sådan stadsbyggnadsutveckling är det viktigt att ha processer på plats för att kunna genomföra eventuella strategiska markförvärv. Det är även viktigt att ha en god uppföljning av vad som händer med markområden utanför Tyresös gräns i anslutning till Tyresö som vi har ett intresse av att vara med och påverka. Vi vill ha ett särskilt fokus på en översyn av Tyresös företagsområden de kommande åren. Detta i syfte att effektivisera dem så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etablera sig eller tillåtas expandera.

Tyresö Centrum och Bollmora

Den stora utvecklingen av Tyresö centrum är väsentlig för Tyresö. Med Tyresö View och den nya stadsparken har de södra delarna av centrum lyfts till en ny nivå. Centrum kopplas samman med det nya Nybodaområdet genom ett aktivitetsstråk med park, lek och skatepark. Bostäder byggs i kvarteret Järnet, vid Hasselbacken, vid Kyrkogränd, vid Siklöjevägen, i Farmarstigen och vid Njupkärrsvägen. Det är viktigt att det byggs med olika upplåtelseformer. Grunderna för utbyggnaden av Norra Tyresö Centrum är på plats. Här skapas attraktiva stadskvarter, ett höghus, nya gator, nytt torg, nya parker, nya grönytor, trivsamma innergårdar, nya butiker, ny service och nya möjligheter för kultur, fritid och utbildning för alla. Den nya stadsdelen sätter människan i centrum, parkeringar grävs ner och bussterminalen förbättras. Tyresö Centrum byggs ut och utbudet förbättras. De nya utemiljöerna har utsmyckningar och planteringar. I Tyresö Centrum utvecklas i bred samverkan ett nytt Kultur- och Kunskapscentrum där verksamheter inom bland annat bibliotek, kultur, vuxenutbildning och högskoleförberedande gymnasieutbildning samordnas. Yrkesförberedande gymnasieutbildning ges samtidigt förbättrade lokaler och nya förutsättningar inom ramen för den nuvarande lokaliseringen.

Sammantaget öppnat detta möjligheter för en ny utveckling där områden runt Farmarstigen och Granängsringen förtätas med nya attraktiva bostäder.

Trollbäcken

Trollbäcken är och ska förbli en lummig och grön villastad. En översyn av de gamla detaljplanerna har påbörjats, för att tillsammans med villaägare och boende ordna brister i infrastruktur, dagvattenhantering och trafiksäkerhet med mera. Under perioden vill vi även genomföra en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken. Vi vill ta ett helhetsgrepp som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården inklusive Alléplan. Här ryms bostäder med olika upplåtelseformer, arbetsplatser och en utökad service för hela Trollbäcken, med en viss förtätning. Kompletteringen stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum. I området kommer vi se till att det byggs seniorlägenheter och äldreomsorg.

Tyresö Strand

Tyresö Strand har under en period över 30 år förändrats och utvecklats från i huvudsak fritidshusområde till ett attraktivt villaområde uppblandat med en modern trädgårdsstad. En centrumbildning har kommit på plats och den kommunala servicen har förbättrats och utvecklats. Utvecklingen framåt kommer att vara långsammare. Den tredje etappen av Trädgårdsstaden som planerats sedan länge kommer att fullföljas med 4-500 bostäder. Tyresö Strand kompletteras också med ytterligare smärre förtätningar med olika upplåtelseformer samt även med utökad kommunal service som ett nytt särskilt boende inom äldreomsorgen. Trafiksituationen i Tyresö Strand och längre österut förbättras kontinuerligt.

Östra Tyresö

Tempot i planläggningen av Östra Tyresö har ökat. Nu arbetas med 2-3 detaljplaner parallellt, istället för en i taget som tidigare. Detta gör det möjligt att ligga i fas med den ursprungliga tidsplanen för detaljplaneringen i hela Raksta och fram till Trinntorp. Alliansen har även tagit initiativ till att få plats nya planbestämmelser som möjliggöra utbyggnad till 105 + 40 kvadratmeter i tre olika områden i väntan på färdiga detaljplaner.

Vi ska undersöka om det är möjligt att snabbare släppa fram större byggrätter till enskilda fastighetsägare i de yttre delarna av Brevik. Det är i dag långt kvar till en riktig detaljplan, men det är vår förhoppning att det ska bli möjligt under förutsättning att viktiga miljökrav kan klaras. Etapp 7 Solberga och etapp 9 Ugglevägen är nu i byggfas. Etapp 8 Raksta och 10 Brobänken är i planfas, och planläggningen av etapp 11 Tegelbruket ska påbörjas under 2014. Under perioden 2015-2018 kommer sedan planläggningen av ytterligare tre eller fyra etapper att påbörjas.

2.1.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Befolkningen ökar i Sverige, i Stockholms län och i Tyresö kommun. Vi lever längre, det föds fler barn och vi har en ökad invandring. De demografiska förändringarna kommer att innebära påtagligt ökade behov inom Tyresö, vilket innebär en ökad planering av fler förskolor, äldreboenden m.m.

Den kraftiga tillväxten i regionen ställer fortsatt höga krav på bostadsbyggandet. Det planeras för fler bostäder i länet jämfört med föregående år men bristen är fortsatt mycket stor.

Inriktningen i kommunens vision är att en genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden värnas.

Antalet flyktigar beräknas öka kraftigt, vilket innebär en stor uppgift för kommunen att lösa boendesituationen.

Rekryteringsbehoven kommer att vara omfattande till följd av ökade behov och pensionsavgångar samtidigt som konkurrens om personalen i länet kommer att vara stor.

2.1.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål/verksamhetsmål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Nämndmål

- Kommunens tre centrumområden ska utvecklas med nya bostäder och service.

Indikator som följs upp: antal bostäder i antagna detaljplaner under året, ökning per område och Arena tillväxt.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator som följs upp: Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.

Indikatorer som följs upp: Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö som arbetsgivare för bekanta.

2.1.5 Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för plan och exploatering som ska genomföras under mandatperioden innebär att:

- Arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud.
- Planera Trädgårdsstadens tredje etapp.
- Genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera.
- Etablera ett kultur- och kunskapscentrum med högskoleförberedande program i samverkan med vuxenutbildning och kulturverksamhet i anslutning till Tyresö centrum.
- Utarbeta riktlinjer och en process kring strategiska markförvärv.

2.1.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2016

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	18.000	18.000	0	0%
Taxor och avgifter	5.955	6.134	179	3%
Övriga intäkter	920	948	28	3%
Nettokostnader				
Mark och exploatering	-8.800	-8.800	0	0%
Plan	-3.559	-3.559	0	0%
Mät och kart	-5.641	-5.641	0	0%
Totalt	18.000	18.000	207	

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras.

2.1.7 Investeringar

Aktuella investeringar 2015-2018 för plan och exploatering enligt kommunplanen:

- Exploatering Östra Tyresö
- Exploatering övriga Tyresö
- Nytt kartsystem
- Markreserv
- Ärendehanteringssystem
- Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar
- Samlingsanslag, sociala boenden
- Ombyggnad av Tyresö centrum till den nya visionen
- Trädgårdsstaden
- Kryddvägen
- Grindstolpen
- Prästgårdsv/Apelv
- Vendelsöv 42/Kringlan
- Gymnasietomten Wättinge
- Åkervägen, Trollbäcken
- Åkervägen, Trollb, exploateringsbidrag
- Granitvägen
- Granitvägen, exploateringsbidrag
- Nyfors markanvisningstävling

2.2 Verksamhetsområde 11 – Vaghållning och park

2.2.1 Verksamhet och syfte

Vaghållnings- och parkverksamheten syftar till att hålla bra, framkomliga och trygga vägar med bra beläggningar och god belysning. Detta för att säkerställa en säker trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt lekvärde. Verksamheten deltar också i detaljplanearbetet och tar fram skötselplaner.

2.2.2 Verksamhetens inriktning

Ett av Tyresös största projekt är de stora satsningarna på Tyresövägen. Det investeras i åtgärder som förbättrar framkomligheten för såväl privatbilism och kollektivtrafik, som gång- och cykeltrafik. Det skapas sammanhängande gång- och cykelstråk hela vägen från Östra Tyresö till Tyresö Centrum. Vägen breddas steg för steg till tre körfält. Nya infartsparkeringar skapas, busshållplatser förlängs så att fler bussar rymms, farthinder och farliga passager byggs bort från vägen.

Framkomligheten behöver även förbättras längs Gudöbroleden genom Trollbäcken, och det gör vi i samverkan med Trafikverket. I samarbete med både Trafikverket och Stockholms Stad vill vi se på möjligheten att ta bort trafikljuskorsningen i Skrubba och förlänga Bollmoravägen från Skrubba Malmväg till Gudöbroleden för att på så sätt öppna upp området mer. Tyresö och våra grannkommuner genomför stora satsningar på bättre cykelstråk till Haninge, Nacka och Stockholm. I Tyresö satsar Alliansen 6 miljoner om året på cykeltrafiken fram till 2020, vilket ger Tyresö ett mycket bra cykelnät. Cykelpendlingen underlättas genom fler och bättre cykelparkeringar vid knutpunkter. Satsningen på att förbättra all skyltning fortsätter också. Gång- och cykelvägar och busshållplatser är prioriterade när det gäller kommunens tillgänglighetsanpassning.

Tyresö är en av Sveriges mest trafiksäkra kommuner, och det är något som Alliansen slår vakt om. Att skapa trygga skolvägar är prioriterat. En förbättrad trafiksäkerhet är också en viktig effekt av de nya detaljplanerna i bland annat Östra Tyresö och även i översynen av detaljplanerna för Trollbäcken. Tyresö ska vara en kommun med välskötta parker och närhet till grönområden. Alliansen vill därför se en fortsatt utveckling av Fornuddsparken och av nya parker inom projektet Norra Tyresö Centrum.

2.2.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Kommunen växer

Kommunen växer i befolkning, bebyggelse och som organisation.

Samhällsbyggnadsförvaltningen expanderar med stor tonvikt på stadsbyggnadsavdelningen.

Kraven på snabb handläggning av frågor, synpunkter, felanmälningar och åtgärder ökar samtidigt som de digitala kommunikationsmedlen blir effektivare och mer exponerade.

Kommunens expansion och den allt snabbare handläggningen får följdkonsekvenser på förvaltningens samtliga avdelningar och dess specialister och på driftsorganisationen i form av

fler gator och anlagda ytor att sköta. Trafikarbetet ökar och kraven på trafiksäkerhet och framkomlighet med den.

Utbyggnaden av Tyresöhalvön samt Brakmarsvägen/Solberga kommer att medföra ökade driftåtaganden på vägnätet, såsom vägbeläggningar, dikningsarbeten, vinterväghållning och belysning. Under utbyggnaden av de nya detaljplanerna kommer slitaget på det befintliga vägnätet främst på Tyresövägen att öka vilket kommer att påverka driftkostnaderna. Förvaltningen har under en dryg 20-årsperiod (Gimmersta -90 talet, Strand -00-talet, Brevik -10 talet) tagit över driften av vägar som tidigare skötts av vägföreningar utan att få full kompensation för driften och fler väntar.

Utbyggnaden på Tyresöhalvön samt för de nya områden som iordningställs invid Strandängarna kommer att medföra ökade driftåtaganden även på park och naturmark. Nya skötselplaner och förändring av ytor från extensivt skötta ytor till mer intensivt skötta ytor kräver både mer maskinella och personella resurser. Dessutom ökar mängden skräp i dessa områden. Kommunen håller en hög kvalitet med Sveriges nöjdaste invånare vilket också skapar höga förväntningar på en fortsatt god service, en välskött och trafiksäker kommun med hög framkomlighet och stort trivselvärde.

Gatu- och parksektionen behöver förstärkas personellt från 2017.

2.2.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål/verksamhetsmål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Nämndmål

- Tyresö har en säker och tillgänglig trafikmiljö.

Indikator att följa upp: Nöjd medborgarindex- Gator och vägar, nöjd medborgarindex – gång och cykelvägar, trafikoffertstatistik från Strada.

- Tyresöborna har närhet till välskötta grönområden.

Indikator att följa upp: Medborgarundersökning, NRI tillgång till parker, grönområden och natur.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator som följs upp: Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medborgarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Indikatorer som följs upp: Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare för bekanta.

2.2.5 Särskilda uppdrag

- Vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen
- Fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.

2.2.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2016

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	66.670	70.700	4.000	6%
Taxor och avgifter	609	609	0	0%
Nettokostnader				
Gem.väghållning	24.920	28.920	4.000*	25%
Barmark	10.069	10.069	0	0%
Vinterväg	13.318	13.318	0	0%
Belysning	7.818	7.818	0	0%
Gem.park	5.035	5.035	0	0%
Renhållning	1.940	1.940	0	0%
Naturvård	1.813	1.813	0	0%
Park övrigt	1.787	1.787	0	0%
Totalt	66.700	70.700		

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras. *Utökning +4 mnkr för ökade kapitaltjänstkostnader.

2.2.7 Investeringar

Planerade investeringar för verksamhetsområdet 2016 enligt kommunplanen:

- Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)
- Utbyggnad av cykelvägar
- Brygga vid Klövberget
- Samlingsanslag för gata och park
- Utbyggnad Radiovägen

2.2.8 Övriga nyckeltal

Nyckeltal	2012	2013	2014
Vinterväghållning			
Snöröjning	15318 tkr	17500 tkr	7264 tkr
Snöbortforsling	903 tkr	1000 tkr	0 tkr
Beredskap	578 tkr	600 tkr	540 tkr
Kr/kvadratmeter	12 kr/m ²	13 kr/m ²	5,6 kr/ m ²
Kr/invånare	384 kr/inv.	400 kr/inv.	173 kr/inv
Gatubelysning			
Belysning elkostnader	4735 tkr	4500 tkr	4966 tkr
Belysning övrigt	4145 tkr	2300 tkr	2600 tkr
Kr/belysningspunkt	1 216 kr/bel. punkt	919 kr/bel. punkt	1029 kr/bel. punk
Kr/invånare	203 kr/inv.	155 kr/inv.	167 kr/inv.
Beläggningsunderhåll			
Beläggningsprogram (årligt underhåll)	2000 tkr	2950 tkr	3127 tkr
Akutbeläggnings (potthålslagning mm)	578 tkr	549 tkr	506 tkr
Kr/kvadratmeter	2 kr/m ²	2 kr/m ²	2,5 kr/m ²
Kr/invånare	59 kr/inv.	78 kr/inv.	80 kr/inv.

2.2.9 Verksamhetsspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

Vägar

Vi lovar:

Vintertid (15 oktober – 15 april)

- Vi har beredskap för snöröjning och halkbekämpning dygnet runt.
  - Vi börjar snöröjningen senast när det snöat fem centimeter.
  - Vi prioriterar bussgator och cykel- och gångvägar vid centrumområdena.
  - Framkomligheten ska vara godtagbar på samtliga gator och vägar senast 15 timmar efter att det slutat snöa.
  - Vi avslutar sandupptagningen efter vintern senast den 15 maj.
- Sommartid (16 april – 14 oktober)
- Vi åtgärdar skador på vägbanan som kan medföra stor risk för trafikanter senast fem timmar efter att vi fått reda på skadan.
  - Varje år röjer vi diken på en tiondel av kommunens vägnät.

Om belysningen

- Vi byter ut en fjärdedel av lamporna i vägbelysningen varje år. Trasiga lampor på platser som inte ingår i det planerade underhållet byter vi naturligtvis också ut.
- Trasig belysning längs vägar lagar vi inom 14 dagar från den dag vi fått reda på felet.
- Trasig belysning på parkvägar eller i en vägkorsning som gör att trafiksäkerheten eller personer hotas åtgärdar vi inom två arbetsdagar från den dag vi fått reda på felet.

Parker

Vi lovar:

- För att öka tryggheten håller vi samtliga gatlyktor vid gång- och cykelvägar fria från växtlighet. På så sätt får gång- och cykelvägarna maximal belysning.
- Alla lekplatser som Tyresö kommun ansvarar för, är märkta med en skylt.
- Säkerheten på de kommunala lekplatserna besiktas en gång per år. Allvarliga fel åtgärdar vi inom en vecka. Mindre fel tar vi hand om inom en månad. Vi noterar också anmärkningar och bevakar dem vid nästa säkerhetsbesiktning.
- När vi gör om en lekplats, eller bygger en ny, ökar vi tillgängligheten till lekplatsen och till ledredskapen.
- Du som gör en felanmälan till oss får besked om åtgärder inom fem arbetsdagar.
- Vi tömmer papperskorgar och hundlatriner efter behov, men minst en gång per vecka.

2.3 Verksamhetsområde 12 – Miljö och trafik

2.3.1 Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

2.3.2 Verksamhetens inriktning

Alliansens Tyresö ska ligga i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Genom att planera på ett hållbart sätt med god miljö i fokus når vi långt. Att förtäta kommunens centrala delar är ett exempel på byggande som är bra ur miljöperspektiv. Byggandet i Tyresö ska samtidigt anpassas till den omgivande miljön och naturen. På detta sätt kan vi motverka onödig sprängning och avverkning.

Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar på att minska transporterarnas miljöbelastning genom att samordna varustransporter och ha en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktigt och ger stora effekter. Detta gäller också renhållning och andra transporter, vilket framgår av tydliga krav i våra upphandlingar.

I dag är Tyresö en av Sveriges mest naturskyddade kommuner med Tyresta Nationalpark och sex naturreservat. Beslut har tagits om ett sjunde - Klövberget. Vi vill även göra naturreservat av Telegrafberget och området runt Barnsjön kommande år.

För oss är det viktigt med en välutbyggd och välfungerande kollektivtrafik. Vi jobbar för ännu tätare och snabbare busstrafik från alla delar av Tyresö -Brevik, Strand, Centrum/Bollmora, Krusboda och Trollbäcken -till Gullmarsplan och centrala Stockholm.

När etapp 7 Solberga är utbyggd kommer det att gå busstrafik till Raksta. I den stamnätsstrategi för länet som antagits av Landstinget kopplas busstrafik från norr och söder samman, så att linjer från Tyresö fortsätter vidare från Gullmarsplan till centrala Stockholm, Universitetet och Täby/Vaxholm hela trafikdygnet alla dagar. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete. Även ny och snabbare stombusstrafik från Tyresö längs Örbyleden mot viktiga mål som Huddinge Sjukhus, Södertörns Högskola och Flemingsberg bör kunna komma på plats inom de närmaste åren. I kommunens diskussioner med trafiknämnden är det samtidigt prioriterat att fortsätta att skapa tätare och snabbare tvärförbindelser mot Haninge, Nacka och Huddinge. Vi har även tagit initiativ till att se över och förbättra tvärförbindelserna inom kommunen. Ett viktigt steg här är att möjliggöra busstrafik till Skälsåtra . Detta prövas nu med en rundslinga för en mindre storlek på buss i Trollbäcken from augusti och ska utvärderas under 2016.

2.3.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

De 16 nationella miljömålen

De 16 nationella miljömålen som ska vara uppfyllda till 2020 har dystra prognoser. Det är bara målet om skyddande ozonskikt som ser ut att hålla. Länsstyrelsen har i uppdrag att höja hastigheten i arbetet med målen vilket kommer att innebära högre förväntningar på åtgärder i kommunerna.

Trafikförvaltningen/SL har genomfört en ny upphandling av kollektivtrafiken i kommunen

Trafikförvaltningen/SL har handlat upp ny kollektivtrafik för Tyresö, Haninge och Nynäshamn som nu drivs under ett och samma avtal. Det nya avtalet innehåller incitament för entreprenören att öka antalet resenärer men även möjligheter att göra förändringar som kan vara negativa för resenärer. Samarbetet med trafikentreprenören (Nobina) kan dock bli enklare när antalet parter blir färre och entreprenören har incitament att samarbeta med kommunen för att locka fler resenärer. Kommunens möjlighet att påverka kollektivtrafiken borde därmed öka.

Ombyggnaden av Slussen förväntas påverka trafiken på Nynäsvägen avsevärt

Simuleringar av hur trafiken kommer att påverkas under Slussenombyggnaden har visat att trafiken från Nynäsvägen kan komma att få svårt att komma in i Södra länken med mer köer på Nynäsvägen som följd. Detta drabbar många Tyresöbor. För att lindra de negativa effekterna har Stockholms stad och Trafikverket tagit initiativ till projektet ”Resval Sydost” ett projekt för att med steg ett-åtgärder (beteende-påverkansåtgärder) lindra effekterna av Slussenombyggnaden. Tyresö kommun ingår i samarbetet och har på flera sätt, framgångsrikt arbetat med så kallad Mobility Management (beteende-påverkansåtgärder inom resande). Det kommer med alla sannolikhet att krävas en stor arbetsinsats från förvaltningen inom området Mobility Management även framöver.

Parkeringsövervakning

En ny upphandling av parkeringsövervakning genomförs under hösten 2015 och planeras gälla från 2016. Upphandlingen görs tillsammans med Tyresö Bostäder för att få så låga kostnader och så hög effektivitet, men sannolikt blir kostnaderna högre än gällande avtal varför ökade anslag behövs från 2017.

Alby och övriga naturreservat

Inrättandet av naturreservaten Sandholmarna (1995) och Dyviks lövängar (2012) har skett utan att Samhällsbyggnadsförvaltningen tillförts utökade driftsmedel. På tur står naturreservaten Klövberget (2015/2016), Telegrafberget (2016/2017) och eventuellt området runt Barnsjön/Gammelström. Naturreservaten kräver skötsel av kvalificerad naturvårdspersonal som kan leda övrig personal i skötseln av dessa områden. Miljö- och trafikavdelningen äskade medel för en tjänst + utrustning/material motsvarande 700 tkr från 2016 i ökade driftanslag. Avdelningen tilldelades medel (500 tkr) som täcker en tjänst, men från 2017 behövs medel även för material och utrustning, 200 tkr.

Albyverksamheten bedrivs av personal från Samhällsbyggnadsförvaltningen men med anslag från Utvecklingsförvaltningen. Anslagen täcker dock inte de faktiska kostnaderna. I och med ”Attraktiva Alby” och de åtgärder som ska genomföras inom ramen för det projektet kommer dessutom mer drift och ökade kostnader. Driften av Alby regleras genom ett avtal mellan

förvaltningarna. Miljö- och trafikavdelningen uppskattar att det till 2017 och framåt krävs en ökning av anslagen med 200 tkr. De nya medlen behöver alltså tillföras Utvecklingsförvaltningen alternativt flyttas till Samhällsbyggnadsförvaltningen.

2.3.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Nämndmål

- Öka andelen skyddad natur.

Indikatorer att följa upp: Ökning av yta

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator som följs upp: Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medborgarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Indikatorer som följs upp: Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö som arbetsgivare för bekanta.

2.3.5 Särskilda uppdrag

De särskilda uppdragen för Miljö och trafik som ska genomföras under mandatperioden innebär att:

- Följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi
- Inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön

- Ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon
- Utredda förutsättningarna för busstrafik till och genom Skälsätra.

2.3.6 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2016

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras.

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Anslag från Kommunfullmäktige	4.000	5.500	1.500	37,5%
Taxor och avgifter	4.528	4.528	0	0%
Nettokostnader				
Folkhälsa och hållbar utveckling	1.000	1.000	0	0%
Natur och miljö	1.300	2.800	500	38,5%
Viltvård	66	66	0	0%
Trafikreglering	1.600	1.600	1.000*	62,5%
Sidoordnad	0	0	0	0%
Totalt	3.966	5.500	0	

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras. *Investeringsanslaget på 1 mnkr får ”åtgärder klimatstrategi” omvandlas till driftsanslag 2016 samt 0,5 mnkr för ökade driftkostnader för naturreservat.

2.3.7 Övriga nyckeltal

Nyckeltal/verksamhetsmått	2012	2013	2014
Kommunens cykelnät i km.	77,1 km	79,2 km	89,7 km
Inrapporterade personskador i trafikolyckor i STRADA. *Statistiken är preliminär fram till april och uppgifterna korrigeras till påföljande år.	94 lindriga olyckor 12 svårt skadade 0 döda 106 totalt	89 lindriga olyckor 6 svårt skadade 1 döda 96 totalt *	87 lindriga olyckor 5 svårt skadade 1 döda 93 totalt *

Antal ansökta/avslagna/ beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	Ansökta: 180 Avslag: 13 Totalt beviljade: 167	Ansökta: 224 Avslag: 14 Totalt beviljade: 210	Ansökta: 216 Avslag: 14 Totalt beviljade: 202
Antal handlagda otillåtet långtidsuppställda fordon/ uppställda på förvaring/antal skrotade fordon	Totalt: 236 Uppställda: 9 Skrotade: 63	Totalt: 192 Uppställda: 8 Skrotade: 39	Totalt: 176 Uppställda: 12 Skrotade: 38
Antal utfärdade schakttillstånd.	91	166	133
Antal tillstånd för långa, breda och tunga transporter.	55	Ingen uppgift	58
Antal utfärdade/betalade felparkeringsavgifter.	Utfärdade: 1 561 Betalade: 1 273	Utfärdade: 1 142 Betalade: 1 129	Utfärdade: 1 366 Betalade: 1 352
Antal utfärdade/betalade kontrollavgifter.	Utfärdade: 451 Betalade: 348	Utfärdade: 107 Betalade: 78	Utfärdade: 273 Betalade: 249
Antal inkomna synpunkter och felanmälningar i DEDU			59
Antal inkomna synpunkter och felanmälningar i synpunktshanteringssystemet			618*

*gäller hela miljö- och trafikavdelningen

2.4 Verksamhetsområde 13 – Vatten och avlopp

2.4.1 Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

2.4.2 Verksamhetens inriktning

Vatten och avlopp är något vi alla förväntar oss ska fungera. Genom att hålla ett bra tempo i underhållet och förnyelsen av ledningsnätet i Tyresö säkerställer vi det. Verksamheten ska samtidigt ha fokus på goda miljöåtgärder.

Genom att vi fortsätter att bygga ut det kommunala VA-nätet ansluts varje år fler invånare till det. Alliansens mål är att under perioden få kommunalt VA på plats i ett antal etapper på Brevikshalvön, i Raksta samt i Nyfors-området. När vår satsning på en ny sjöledning från Breviks Skola till Noret är färdig under denna period, blir det möjligt för oss att därefter påbörja arbetet med att etappvis även ansluta fastigheter i Yttre Brevik till VA-nätet.

2.4.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

De senare årens farhågor och fakta om klimatförändringar bl.a. med oftare återkommande kraftiga nederbördstillfällen innebär även att befintliga och nya dagvattenlösningar måste tillämpas och anpassas till ökande vattenflöden och att nya metoder och tekniker måste tillämpas. Nya tillämpningar av teknik och utföranden krävs därför inom VA-systemet för att klara ökade flöden och klimatbelastningar. Den förväntade, ökade belastningen på kommunens dagvattensystem kommer att kräva kostsamma åtgärder i form av nyanläggning av nya dagvattendammar och motsvarande lösningar för att omhänderta tillkommande nederbördsmängder. Detta medför samtidigt att kostnaderna för drift, underhåll och reinvesteringar i dagvattenanläggningar måste ses över och omfördelas på rättvis grund på alla belastande fastigheter, områden och anläggningar.

2.4.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål/verksamhetsmål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Nämndmål

- Leveranserna av vatten till kommunens VA-abonnenter ska säkerställas långsiktigt.

Indikatorer att följa upp: Inköpt mängd vatten i förhållande till såld mängd, förnysetakt.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator som följs upp: Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medborgarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare.

Indikatorer som följs upp: Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö som arbetsgivare för bekanta.

2.4.5 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2016

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Taxor och avgifter	67.500	68.415	915	1,4%
Kostnader				
Gemensamt	-22.601	-23.516	915	4%
Underhåll ledningsnät	-14.714	-14.714	0	0%
Drift VA-verk	-10.688	-10.688	0	0%
Pumpstationer	-19.497	-19.497	0	0%
Totalt	0	0		

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras.

2.4.6 Investeringar

Planerade investeringar för verksamhetsområdet 2016 enligt i kommunplanen:

- Samlingsanslag VA

2.4.7 Nyckeltal (ett fåtal relevanta nyckeltal och/eller verksamhetsmått)

Nyckeltal/verksamhetsmått	2012	2013	2014
1000-tals m³			
Försält vatten	2 700	2 350	2 525
Inköpt vatten	3 600	3 200	3 200
Avlett vatten	4 700	4 100	4 130
Kostnad kr/m²			
Inköpt vatten	2,21	2,35	2,33
Avlett vatten	2,83	2,99	2,76

2.4.8 Verksamhetsspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

- Vi levererar alltid gott och tjänligt vatten som uppfyller livsmedelsverkets normer.
- Du ska inte vara utan vatten mer än fem timmar per år.
- Om du blir utan vatten kan du hämta vatten vid en vattenpost eller från en tankvagn senast två timmar efter att avbrottet konstaterats. Du ska då inte behöva gå längre än 500 meter för att hämta vatten
- Om en vattenläcka i kommunens ledningsnät upptäcks under ordinarie arbetstid börjar vi reparationsarbetet inom två timmar. Om en läcka upptäcks på andra tider börjar vi arbetet inom fyra timmar.

2.5 Verksamhetsområde 14 – Renhållning

2.5.1 Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

2.5.2 Verksamhetens inriktning

Renhållningsområdet i Tyresö har de senaste åren på Alliansens initiativ genomgått flera förändringar. Genom satsningar på matavfallsinsamling och behovstömning görs vinster för oss alla och inte minst miljön. Under den period som denna kommunplan avser ska vi fullfölja dessa satsningar.

Vi strävar även efter att ha nöjda abonnenter som upplever servicen som god. Som ett led i detta ska kretsloppscentralen i Petterboda fortsätta att utvecklas med fokus på återvinning och återbruk. Renhållningsverksamheten i Tyresö ska hålla en hög standard när det gäller hänsyn till miljön.

2.5.3 Omvärldsanalys för verksamhetsområdet

Svensk avfallshantering rör sig uppåt i avfallstrappan. Insamling och behandling av källsorterat matavfall ökade med fem procent nationellt och hundra-trettio-fem procent i Tyresö under 2014. Materialåtervinningen ökade nationellt med tio procent 2014 jämfört med året innan.

Under åren 2015 meddelade Regeringen sin ambition att ansvaret för insamling av förpackningar och returpapper från hushållen ska flyttas från producenterna till kommunerna. Ett viktigt syfte är att förenkla för hushållen att lämna ifrån sig detta avfall. Målet är också att avfallsmängderna därmed ska minska och återvinningen öka. Producentansvaret kommer att vara oförändrat, endast insamlingsansvaret kommer att förändras. Regeringens avsikt är att fatta beslut i frågan under 2016.

2.5.4 Strategiska mål för verksamhetsområdet

De strategiska målområdena redovisas under avsnitt 1. Här nedan anges nämndens mål/verksamhetsmål och indikatorer för respektive målområde som är adekvat för verksamhetsområdet

Livskvalitet – den attraktiva kommunen

Strategiskt mål

- Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Nämndmål

- Medborgarnas och avfallsabonnenternas möjligheter att bidra till en hållbar och miljöanpassad avfallshantering ökar.

Indikatorer att följa upp: Antal eller andel hushåll som är anslutna till matavfallsinsamling, Medborgarundersökning NMI Renhållning och sophämtning.

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Strategiskt mål

- Verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator som följs upp: Ekonomiskt resultat

Attraktiv arbetsgivare

Strategiskt mål

- Medborgarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

2.5.5 Ekonomi

Sammanfattande budget för verksamhetsområdet 2016

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring i tkr	Förändring i %
Intäkter				
Taxor och avgifter	42.300	44.500	2.200	5%
Kostnader				
Renhållning administration	-8.700	-9.700	1.000	11%
Hushållsavfall	-15.500	-17.000	1.500	9,7%
Grovavfall	-3.050	-3.050	0	0%
Kretsloppscentralen	-10.350	-9.550	-800	-7,7%
El-avfall	-300	-300	0	0%
Farligt avfall	-900	-900	0	0%
Slam, latrin och fett	-3.500	-3.500	0	0%
Totalt	0	500		

Kommentar: Fördelningen mellan de olika verksamheterna kan komma att förändras.

2.5.6 Investeringar

- Samlingsanslag för renhållning
- Masshanteringsplats Mediavägen
- Sopsug Norra Centrum

2.5.7 Övriga nyckeltal

Nyckeltal/verksamhetsmått	2012	2013	2014
Hushållsavfall, ton	9 439	9 141	8 734
Grovavfall, ton	9 598	9 236	11 234
Farligt avfall, ton	157	160	149
Matavfall, ton	50	213	546
Slam, m ³	16 022	12 726	13 583

Redovisning kommer även ske vad gäller mängd per invånare.

2.5.8 Verksamhetsspecifika kvalitetsgarantier/värdighetsgarantier

- Du kan ringa servicecenter och få svar på dina frågor om renhållning. Vi finns på plats alla vardagar.
- Vi hämtar alltid ditt avfall på rätt dag.
- Om du beställer tömning av slam utför vi tömningen inom sex arbetsdagar.
- Om du beställer akut tömning av slam börjar vi tömningen senast 12 ordinarie arbetstimmar efter din beställning.
- Om du beställer jourtömning av slam börjar vi tömningen senast 6 timmar efter din beställning.

3 Uppföljning, internkontroll och kommunikation

3.1 Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. **Kommunstyrelsen** verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras.

Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Avvikelser ska rapporteras

När nämnderna bedömer att de verksamhetsmässiga eller ekonomiska målen inte kommer att nås, ska de rapportera detta i anslutning till delårsrapporten. Nämnderna ska då även ge förslag på åtgärder att vidta för att målen ska uppfyllas.

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport med ekonomisk prognos var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut.

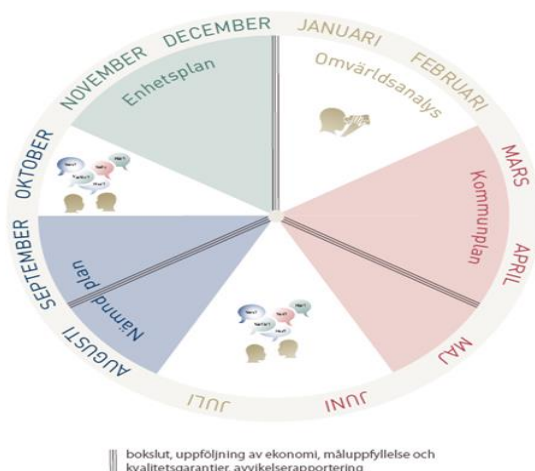
Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapporter och verksamhetsberättelsen behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamheten via kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Om nämnden bedömer att målen inte kommer att nås ska de rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut.

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

3.2 Årshjulet

3.3 Riskhantering och intern kontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planeringen och uppföljningen enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort, eller onödigt, risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser efter årets slut.

Riskhanterings- och internkontrollplan återfinns i Bilaga 1.

3.4 Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare. Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se. Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en kommunikationsstrategi som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

3.5 Styrande planer och policys

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policy

- Trafikpolicy
- Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
- Arbetsmiljöpolicy (KS 2007)
- Policy ”Att vara chef i Tyresö kommun” (KS 2007)
- Personalpolicy (KS 2008)
- Policy för upphandling (KF 2010)
- Kommunikationspolicy (2011)
- Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
- Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
- Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)
- Likabehandlingspolicy (KF 2012)
- **Informationssäkerhetspolicy (KF 2014)**

- **Ev. Energipolicy (KF 2014)**
- **Ev. Finanspolicy (KF 2014)**

Planer

- Brottsförebyggande program (KS 2000)
- Biblioteksplan (KF 2007)
- Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)
- Energiplan (KF 2008)
- Grönplan (KF 2009)
- Klimatstrategi (KF 2010)
- Energieffektiviseringsstrategi (KS 2011)
- Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)
- Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
- Styrprocess för Tyresö kommun (KF 2011)
- Krisinformationsplan (KD 2011)
- Likabehandlingsplan (KS 2013)
- **Riskhanterings- och kontrollplan 2014 (KS 2013)**
- **Granskningsplan Medborgarfokus 2014 (KS 2013)**
- **Tillgänglighetsplan (KS 2014)**
- **Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen (KS 2014)**
- **Jämställdhetsplan 2013-2015 (KS 2014)**
- **Kommunplan 2015-2018 (KF 2014)**

Reglemente/Delegation

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2013)

- **Reglemente för valnämnden (KF 2013)**
- Revisionsreglemente (KF 2006)
- Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2012)
- Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för socialnämnd (KF 2012)
- Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)
- Attestreglemente (KF 2004)
- Arkivreglemente (KF 2012)
- Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2010)
- Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KF 2010)
- Arbetsordning för kommunala rådet för funktionshinder (KF 2010)

- Arbetsordning för kommunstyrelsens särskilda utskott (KS 2011)
- Arbetsordning för kommunstyrelsens utskott för miljö och samhällsbyggnadsfrågor (KS 2011)
- Arbetsordning för demokratiberedningen (KS 2011)
- Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2013)
- **Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2014)**
- **Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)**
- Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2012)

Riktlinje/föreskrift

- Rutin för klagomålshantering (KS 2001)
- Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
- Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)
- Riktlinje för sponsring (KS 2011)
- Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
- Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
- Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
- Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun (oklar beslutsinstans)
- Lokal renhållningsordning (KF 2012)
- Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun 2012 (KS 2012)
- Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
- Riktlinjer för tillfällig övernattnig i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
- Riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
- Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
- Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
Ekonomihandbok (KD 2013)
- Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)
- **Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2013)**
- **Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2013)**
- **Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)**
- **Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)**
- **Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)**
- **Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2014)**

Styrdokument som upphört sedan kommunplan 2014

- Säkerhetspolicy (KS 2007)
- Brandskyddspolicy (KS 2008)
- Klotterpolicy (KS 2009)
- Servicepolicy (oklar beslutsinstans, har ersatts av riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun, KD 2013)
- Informationssäkerhetspolicy (KS 2010)
- Riktlinje för representation, värdskap, resor m.m. (KS 2004)
- Riktlinjer för internationellt samarbete (KS 2010)
- Redovisningsföreskrifter (KF 1998)
- Regler för inventering och förteckning av inventarier (KS 1999)
- Reglemente för penninghantering (KF 1995)
- Riktlinjer för kommunens borgensåtaganden (KF 2003)